

EUROPEES PARLEMENT

SPECIALE UITGAVE

*DIRECTORAAT PLANNING
PARLEMENTAIRE WERKZAAMHEDEN*

**EUROPESE RAAD
20 en 21 maart 2003
BRUSSEL**

**TOESPRAAK VAN DE HEER PAT COX, VOORZITTER
CONCLUSIES VAN HET VOORZITTERSCHAP**

02/S-2003

Directoraat-generaal presidium

(Intranet) <http://www.euoparl.ep.ec/bulletins> (Special Edition 2003)
(Internet) <http://www.euoparl.eu.int/bulletins> (Special Edition 2003)

\\EPADES\PUBLIC\SOMMET\Bruxelles

TOESPRAAK

uitgesproken door de Voorzitter van het Europees Parlement,

de heer Pat COX

voor de Europese Raad

op 20 maart 2003

in Brussel

Uitgesproken tekst

IRAK

De oorlog in Irak is begonnen, en we zijn in een nieuwe en moeilijke fase beland - een fase die, hoop ik, zo kort mogelijk zal duren en zo min mogelijk slachtoffers zal vergen.

Ik moet zeggen dat het Europees Parlement de oorlog steeds heeft willen zien als een middel in uiterste nood, en zijn hoop gevestigd hield op multilaterale diplomatie onder leiding van de VN en op de wapeninspecties, omdat het geloofde dat alle mogelijkheden hiervan nog niet waren uitgeput. Dit blijft het standpunt van de meerderheid. Maar vandaag op de buitengewone zitting hier in Brussel was ook het Parlement op dit punt verdeeld, net zoals de Europese Raad verdeeld is.

Vandaag in het Parlement waren we ons bewust van de kwetsbaarheid van onschuldige Irakese burgers, wier situatie al precair was voordat er een schot werd gelost, en van onze morele verantwoordelijkheid jegens hen. In het debat werd ook onderkend dat onze Europese medeburgers - voornamelijk Britten - in militaire dienst hun plicht vervullen, en dat zij en hun gezinnen nu grote zorgen te dragen hebben en bijzonder kwetsbaar zijn. Als Iers Europeaan wil ik zeggen dat deze mannen en vrouwen vandaag in onze gedachten zijn.

In het Parlement zijn we het eens - net als u - over de doeleinden, maar konden we het niet eens worden over de middelen om die te bereiken. In het parlementaire debat bleek een volwassen vermogen om van mening te verschillen en tegelijk de oprechtheid van degenen die een andere mening waren toegedaan te respecteren - een houding die ik u hier in de Raad kan aanbevelen.

De afgelopen moeilijke dagen en weken waren een tegenslag voor een effectief multilateraal optreden via de Verenigde Naties, een tegenslag voor de Europese Unie en een tegenslag voor de Transatlantische betrekkingen. Er is veel stof om diep over na te denken. Er moeten tal van vragen worden gesteld, maar die kunnen niet uitsluitend gericht worden tot één zijde van dit complexe meningsverschil. Als we er niet in slagen tot een compromis te komen, zijn we daar samen verantwoordelijk voor. Er is afgeweken van de Europese manier van zaken regelen. Dat komt niet omdat afzonderlijke landen hebben gefaald.

Ik wil hier aanhalen wat het Verdrag verwacht van de lidstaten: "*De lidstaten werken samen om hun wederzijdse politieke solidariteit te versterken en tot ontwikkeling te brengen. Zij onthouden zich van ieder optreden dat in strijd is met de belangen van de Unie of dat afbreuk zou kunnen doen aan de doeltreffendheid ervan als bundelende kracht in de internationale betrekkingen.*" (Artikel 11, lid 2 EU-Verdrag). Zo luidt het Verdrag.

Ondanks enorme inspanningen van het Griekse voorzitterschap hebben wij deze wederzijdse solidariteit met elkaar niet kunnen verwezenlijken. Geen wonder dat anderen ons misschien liever negeren als wij besluiten elkaar te negeren.

Het is een donker moment; nooit is de onenigheid over de vraag hoe we verder moeten zo groot geweest. Verbijsterd vragen we ons af hoe we hierin terecht zijn gekomen. En vragen we ons af of het om een uitzonderlijk geval gaat of om een slecht voorteken van wat de toekomst ons zal brengen.

Laat ik u deze paradox voorleggen: het is een donker moment, dat staat vast, maar het is vooral een moment om in actie te komen. Een donker moment ja, maar hopelijk ook het moment vlak voor de dageraad.

Premier Blair benadrukte in zijn plechtige speech van afgelopen dinsdag dat het debat over Irak, wat de uitkomst van deze kwestie ook moge zijn, van doorslaggevende betekenis is voor de wereld van morgen. Ik denk dat hij hierin gelijk heeft. Waar het in de komende weken en maanden voor de Europese leiders die hier om deze tafel zitten werkelijk om gaat is een nieuw vergelijk te vinden, voortgebracht door spanningen, die - als men ze weet te beteugelen - productief kunnen zijn; een nieuwe Europese orde, waarin we ons belangen definiëren, en op die basis een nieuw Europees Buitenlands en Veiligheidsbeleid ontwikkelen. Dit is niet het moment om beschuldigend terug te kijken, maar eerder om hoopvol vooruit te kijken.

Europa en de bevolking van Europa hebben een perspectief voor de toekomst nodig, en de Europese Raad is het orgaan dat hierin het voortouw moet nemen.

Samen hebben we een routekaart opgesteld voor de uitbreiding van de Unie en we staan op het punt deze ambitieuze plannen te verwezenlijken. Samen hebben we aangedrongen, via het Kwartet, op de publicatie van een routekaart voor het Midden-Oosten. Het is hoog tijd om samen een routekaart op te stellen voor een koers om opnieuw te ontdekken wat het werkelijk betekent Europeaan te zijn.

Wat is onze gemeenschappelijke Europese agenda?

Het **eerste** punt op de agenda is de uitbreiding. Ik herinner me hoe we op onze bijeenkomst in Kopenhagen, twaalf weken geleden, samen onder het vaandel van een verenigd Europa stonden met een gevoel dat we werkelijk iets hadden bereikt. We mogen de 'geest van Kopenhagen' niet vergeten. De uitbreiding is een weergaloze politieke prestatie van de huidige generatie Europeanen. Er mag geen verdeeld Europa meer zijn met twee snelheden. Verdeling is een woord dat tot Europa's verleden moet horen.

Het Europees Parlement zal op de plenaire vergadering in april instemmen met het Toetredingsverdrag, zodat het verdrag op 16 april in Athene kan worden ondertekend.

Een **tweede** agendapunt is de ondersteuning van de democratie en vooruitgang in Zuidoost Europa. De verachtelijke moord op Zoran Djindjic, een democraat die geloofde in de rechtsstaat en een Europa van waarden, herinnert ons hier, als een angstaanjagend spook uit Servië, aan de onvoltooide taak die ons in deze regio wacht.

Een **derde** punt op de agenda is ons gemeenschappelijk belang in een effectief multilateraal optreden via de Verenigde Naties. We moeten iets meer hebben om naar te streven dan het cliché: "US fights, UN feeds, EU funds". Europa heeft een solide ervaring op het gebied van duurzame vrede. We weten dat de technologische hardware waarmee oorlogen worden gewonnen zo veel beter ontwikkeld is dan de *soft-ware* die nodig is om de vrede te winnen. Dat hebben de ervaringen van Afghanistan, Bosnië, Kosovo en elders geleerd. Zowel degenen die achter deze oorlog staan als degenen die zich ertegen verzetten, allemaal worden we nu geconfronteerd met de noodzaak van een gemeenschappelijke actie voor Irak zelf en zijn buurlanden - de noodzaak van massale humanitaire hulp, tijdens en na het conflict, en steun voor de economische en politieke wederopbouw na de oorlog, indien geleid door de Verenigde Naties.

Een **vierde** uitdaging is de kwaliteit van de Transatlantische betrekkingen. Ik kan het niet beter zeggen dan commissaris Patten deed in de plenaire vergadering van vanmorgen: "De meeste dingen die we als Europeanen willen bereiken, kunnen we waarschijnlijk gemakkelijker bereiken als we in staat zijn met de Verenigde Staten samen te werken. Evenzeer geldt dat de meeste dingen die Amerika wil, gemakkelijker bereikt kunnen worden als Amerika met de Europese Unie kan samenwerken, en... het staat buiten kijf dat de wereld beter af is als het gaat om welvaart, veiligheid, stabiliteit, als Amerika en de Europese Unie samenwerken." Het is in ons beider belang om ervoor te zorgen dat de Verenigde Staten zich samen met anderen engageren en niet doelbewust een weg inslaan die alleen nog maar bepaald wordt door geïsoleerd eigenbelang.

Een **vijfde** gebied van dit Buitenlands beleid is onze gezamenlijke benadering van het Midden-Oosten. De aanstaande publicatie van de routekaart is welkom maar heeft veel te lang op zich laten wachten. Het plan is van essentieel belang voor de ontwikkeling en bevordering van een perspectief voor vrede en co-existentie in het Midden-Oosten en, meer in het algemeen, de kwaliteit van onze betrekkingen met de Arabische landen.

Kortom, de duidelijke boodschap die Europese leiders moeten uitdragen is dat we vastbesloten zijn om orde op zaken te stellen en in de komende maanden een grotere samenhang en sterkere aanwezigheid van Europa op het internationale toneel te scheppen.

Ik herhaal nog eens wat ik gezegd heb op de buitengewone Europese Raad in februari: "Als het huidige debat ons iets leert, dan is het wel dat er een kloof gaapt tussen onze ambities en ons vermogen om handelend op te treden. In een tijd waarin wij een debat voeren over de toekomst van Europa moeten we ons realiseren dat grondwetten en instellingen slechts lege hulzen zijn als zij niet worden bezielde door politieke visie en vastbeslotenheid. Dat is de uitdaging"

DE AGENDA VAN LISSABON

Terecht zijn de Europeanen bezorgd over de effecten van de oorlog op hun dagelijkse leven. Daarom moeten we ernstig nadenken over de mogelijke economische gevolgen van het conflict, niet alleen voor Irak, maar voor de mondiale en Europese economie. Meer dan ooit heeft deze top, ook al wordt hij gedeeltelijk overschaduwd door Irak, belangrijk werk te verzetten op het gebied van economische hervormingen.

Regeringen en de Europese instellingen moeten eens ophouden met de verantwoordelijkheid op elkaar af te schuiven, en eindelijk een beslissende stap zetten van retoriek naar praktische hervormingen.

Ook de agenda van Lissabon geeft een kloof te zien tussen ambities en resultaten. Het algemeen verslag van de Commissie stelt duidelijk dat zonder extra inspanningen de EU haar doelstellingen, met name op het terrein van de werkgelegenheid, bij lange niet zal halen. De belangrijkste oorzaak hiervan is dat de lidstaten er niet in slagen om daadwerkelijke uitvoering te geven aan beleid dat is overeengekomen. De groeiende implementatieachterstand verstikt de economische groei en berooft Europese burgers van nieuwe banen.

Uitblijvende hervormingen betekenen ook een mogelijke ondermijning van de rol en de geloofwaardigheid van de Europese instellingen om veranderingen door te voeren. Het formuleren van gemeenschappelijke beleidsdoelstellingen in Europese context met duidelijke criteria en termijnen kan een krachtige dynamiek op gang brengen en een impuls tot hervormingen geven. Maar *praten* over structurele indicatoren en criteria mag geen substituut worden voor concrete actie en hervormingen. In werkelijkheid is de retoriek over hervormingen nog niet geëvenaard door praktische maatregelen.

Een paar weken geleden waarschuwden Europese ondernemers dat bedrijven hun research en investeringen buiten de Europese Unie zouden onderbrengen als het bedrijfsklimaat niet zou verbeteren. Dat was een alarmkreet uit de echte wereld. Een andere waarschuwing viel eerder dit jaar te beluisteren in een onderzoek dat gepresenteerd werd op het World Economic Forum, waaruit bleek dat de EU niet dichterbij haar doelen komt. Op zeven van de acht criteria die in Lissabon zijn geformuleerd blijven we achter bij de VS en andere OESO-landen.

Echter waar hervormingen wel zijn doorgevoerd, hebben deze bemoedigende resultaten opgeleverd. De landen bijvoorbeeld die het verst gevorderd zijn met de uitvoering van de aanbevelingen van Lissabon zijn ook de landen waar de werkloosheid flink is gedaald en de economische groei boven het gemiddelde lag. Dit is, politiek gezien, geen centrumlinks standpunt. Dit is geen centrumrechts standpunt. Dit is onze praktische Europese ervaring.

Europa moet gaan voor de groei. Of we in staat zijn onze medische zorg, ons onderwijs, onze toekomstige pensioenen te bekostigen en op andere manieren aan de behoeften en verwachtingen van de burgers te voldoen, hangt af van de toekomstige economische productie.

Als we niet voor groei gaan, kan dat wel eens het einde betekenen van de financiële draagkracht van de huidige en toekomstige generaties. De Commissie heeft er reeds op gewezen dat we alleen al door de effecten van de vergrijzing met een stijging van de overheidsuitgaven van 4% naar 8% van het BBP te maken krijgen!

Mijn boodschap van het Parlement aan de Europese Raad is dat gezonde overheidsfinanciën belangrijk zijn. We dreigen de nuttige lessen uit het verleden te vergeten, toen grote tekorten en schulden meehielpen de macro-economische stabiliteit te ondergraven en tot hoge kosten leidden in termen van gederfde productie en hoge werkloosheid.

Het Parlement vindt dat investeren in mensen en het omzetten van concepten als "levenslang leren" in een concrete ervaring niet alleen belangrijk is vanuit bedrijfsmatig oogpunt. Het draagt bij tot zelfontplooiing en vergroot het vermogen om op een positieve manier met een veranderende wereld om te gaan.

Daarnaast moeten we meer investeren in Onderzoek & Ontwikkeling. Het Europees Parlement steunt volledig het streefdoel van 3% dat is afgesproken in Barcelona. Het grootste deel moet voor rekening komen van particuliere middelen, maar we mogen niet vergeten dat een derde van de vereiste uitgaven uit publieke middelen moet worden geïnvesteerd. Dat is van cruciaal belang voor de ontwikkeling van een economie waarvan research de drijfkracht is. Een Europese ruimte van Onderzoek en innovatie die 25 landen omvat, brengt onafzienbare mogelijkheden voor groei op basis van kennis met zich mee.

Waarschijnlijk heeft u een schrijven ontvangen van Voorzitter Prodi, waarin onder meer een tijdschema wordt voorgesteld voor de periode tussen nu en de Europese Raad van het volgende voorjaar voor de belangrijkste hervormingen van Lissabon die nog moeten worden aangepakt: spoorwegen, energiemarkten, één Europees luchtruim, financiële markten, openbare aanbestedingen, de informatiemaatschappij, uitzendkrachten, grensoverschrijdende socialezekerheidsregels, biobrandstoffen, energiebelasting, aansprakelijkheid voor schade aan het milieu en klimaatverandering.

Het Parlement staat helemaal klaar om zijn rol te spelen in deze agenda voor hervormingen.

Om van economische hervormingen een succes te maken is zowel nationale actie nodig als een Europees kader. Het Parlement blijft op koers met zijn bijdrage aan het wetgevingswerk. De Raad heeft nog veel werk te verzetten. Onze kwalitatieve staat van dienst wat betreft het wetgevingsprogramma is goed en heeft het hervormingsproces vooruit gestuwd. Wij vragen de Raad om een gelijke bijdrage.

We moeten nu haast maken met de sluiting van het Interinstitutioneel Akkoord over betere regelgeving. Wij hopen dat de Europese Raad de ministers een duidelijk mandaat geeft om tijdig vóór de Europese Raad van Thessaloniki een akkoord te sluiten dat alle belangrijkste onderdelen van ons wetgevingswerk omvat. De wetgeving van de Europese Unie moet een stimulans zijn en geen obstakel voor economische hervormingen.

Of het nu over Irak en het buitenlands beleid gaat, of over economische hervormingen en de agenda van Lissabon, mijn belangrijkste boodschap van het Parlement aan u is dat er een vastbesloten inspanning geleverd moet worden om de kloof te dichten tussen wat we beloven, wat we hopen en wat we uiteindelijk doen.

